

İNANC

Sanat-Kültür Dergisi

İÇİNDEKİLER

Ruh sefaleti ve Yabancı propaganda	ŞÜKRÜ ELÇİN
Tiyatro Meselelerimiz	TAHSİN SAYGUNİŞİK
Geçmiş Günlerimizden	A. ULVİ DARİVERENLİ
Düşünceler	MAURICE MAETERLİNCK
	HASAN BOZKURT
Işıklı Kitabeleri	W. H. BUCKLE. W. M: CALDER C.W. COOK
O bağceden geçtiğin zaman	ŞÜKRÜ ELÇİN
Gözümüze İlişenler	İBRAHİM CENGİZ
Deniz Hasreti	HALİL SOYUER
Marius	MAREEL PAGNOL HASAN BOZKURT
Geçmiş günlerden. Çalışmalar	Aydın Olayları. Müşabaka

DENİZLİ HALKEVİNDE

AYDA BİR ÇIKAR

ÇALIŞMALAR

Dil - Edebiyat komitemiz, halkımızı muhtelif yönlerden aydınlatmak isteğine bir sıra konferans hazırlamıştır. Ayda iki defa verilecek bu onferanslar, hukuk, dil, edebiyat, sosyoloji, ahlâk ve sıhhat meselelerimizi ilgilendiren konular üzerinde yapılacak, mümkün olduğu kadar kalabalık bir topluluğun istifadsine çalışılacaktır.

Yine bu komitemiz, çevremizde ve aramızda mevcut kabiliyetleri geliştirmek dileğine bir piyes ve hikâye müsabakası açmıştır. Çevremizin renklerini, âdetlerini, ananelerini, dilini belirtmek vasfın da taşıması ön gaye tutulan piyes ve hikâyeler bu müsabaka çerçevesine girecek, jüri tarafından tetkik edildikten sonra, piyes bölümünde birinci gelene altmış, hikâye biricisine de yirmi lira mükâfat verilecek. Gerek piyes, gerek hikâye İnanc'ta neşredilecektir.

Piyes ve hikâye müsabakamızın şekliyle piyes ve hikâyelerde aranacak vasıfları okuyucularımıza son sahifemizde sunuyoruz.

Temsil :

Geçen ay sonunda evimiz temsil kolu muvaffakiyetli bir programla bize güzel bir gece yaşattı. İbnürrefik Ahmet Nuri'nin — HİSSE ŞAYIA — adlı piyesi, her temsilde kıymetlerini bize isbatta geri durmayan san'atkar arkadaşlarımız tarafından sahneye konmuş, şehrimiz halkı özledikleri öz san'at verimiyle bu ihtiyaçlarını doyurmuşlardır.

Yeni dekorlarla şeklini bugünün ihtiyaçlarına kabil olduğu kadar uyduran Halkevi sahnesinde bu piyes, hakikaten yaşatılmıştır.

İmtiyaz Sahibi
Halûsi ORAL

ABONE ŞARTLARI

Yıllık :	180
Altı aylık :	90
Tanesi :	15

Temsilde rol alan bütün arkadaşlar: Bilhassa Talât Öner, Ahmet Çintan ve Melâhat Dora, halkın takdirlerini üzerlerinde toplamışlardır.

Spor:

Evmiz, bu alanda da hayırlı adımlarla yürümektedir. Bu ay içinde, evimiz arka tarafındaki boşlukta bir spor parkı yapılması karar altına alınmıştır. Bu husus için sarfı lâzım gelen para da ayrılmıştır.

Halkımızı kültür, sağlık, sosyal terbiye, zevk gelişimi bakımından adım adım takip etmek; onun modern cemiyetin icaplarına uyan insan oluşuna yardım etmek zorunda olan ve bunu lâıykile idrak eden Halkevimiz bu yeni teşebbüsle de mühim bir boşluğu doldurmuş bulunmaktadır.

Evimizde kurs işleri:

Yakın günlerde evimiz salonlarında bazı kurs çalışmaları başlayacaktır. Halka hem bilgi, hem san'at zevki verme yolunda yürüyen kurs işlerinin, bir Fransızca ve İngilizce kursu ile verimli bir yolda yürüyüşe başlayacağı gün meselesidir. Karar altına alınan bu işin tatbikatına yakında başlanacaktır.

Yine kurslar komitemiz bir - daktilografi ve stenografi - kursu açmak için hazırlıklara başlamıştır.

Tarih ve müze:

Akhan civarında görülen eski asırlara ait olduğu belli olan seramikler üzerinde dikkatini toplayan bu komitemiz, mahallinde kazılar yaparak araştırmalara başlamıştır.

HALKEVİ

Umumi Neşriyat Md.
Tahsin SAYGUNİŞİK.

Konuşma:

RUH SEFALETİ ve YABANCI PROPAGANDA

Şükrü ELÇİN

Aileden, mektepten ve cemiyetten nasibini alamamış bir takım köksüzlerin, mağeri vicdanda, kısacası: Türk milletinin yaşamak ve devam etmek azmi, iradesi ve meşalesi lan «Ülkü» de kendini bulamamak ve onun ateşinde eriyememekten doğan ruh sefaleti içerisinde yüzdüklerini görüyoruz.

Bütün doktorlar, intihar hâdisesinin hemen ekseriya bu çeşit hastalar arasından çıktığını müşahade etmişlerdir. Bize kalırsa, bu nevi hastalar, yalnız intihar hâdisesinin müvellidi değil, aynı zamanda yabancı propagandanın zavallı birer âletidirler de.

Hayatta ne yapacaklarını bilmiyen ve nasıl hareket edeceklerini kestiremiyen bu karanlık ruhlu biçareler arasında, soydan gelen fizik ve fizyolojik sakatlıkların ortaya attığı megalomlar da vardır. Nitekim bunlardan bazıları, memleketin en buhranlı zamanları olan İstiklâl Harbi günlerinde kendilerine yüksek mevkiiler temin edildikleri için muğber olmuşlar ve Donkişotça bir maceraya kapılarak yabancı memleketlere tahsile gitmişlerdi.

Sonunda, memlekete dönen bu asker kaçağı satılmışların nasıl ve ne biçimde bir propagandaya âlet olduklarını söylemeğe bilmem lüzum var mıdır?

Ecnebi propaganda, her şeyden evvel milli cevheri bozmak, millet kıymetlerini soysuzlaştırmak azmindedir. Bu maksatla millet ve memleket hayatında örnek yaşa-

yışı, faaliyet, eser ve tesirleriyle âdeta milletin temel direkleri, kaleleri ve burçları olan: Asker, sanatkâr, idareci ve fikir adamlarını büyük halk kütlesinin gözünden düşürmek ve gönlünden çıkarmak için kullandığı hasta vey a soysuzlar vasıtasile, uluorta; haklı, haksız; doğru, yanlış; kontrolsuz ve muhakemesiz, şiddetli bir tenkide daha doğrusu kıymetsizlendirmeye gayret ettiklerinde şüphe etmiyoruz.

Yukarıda söylediğimiz emellere âlet olanlardan bazıları meselâ, Yunus Emre gibi Anadolunun Acemleşmesinde «Seddi Çin» olmuş veya Baki gibi Türk şiirini Arab ve Acem hayranlığından ve aşağılık duygusundan kurtararak, ona istiklâl veren geçmiş asırların büyüklerine değil; son yüz senenin, bu günkü nesil üzerinde müessir olmuş, olmakta ve olacak olan adamlarına her inkârda gizlenmiş olan kabul fikrinden gafil olarak, saldırmak suretile bir yandan kolay şöhrat temin etmek, bir yandan da efendilerinin emirlerini yerine getirmek zaruretile halk içinde, hususile genç nesil arasında yaşamaktadır.

Kanaatimizce bu cins hastaları bir yandan ruh mütehassıslarının daimi kontrolünde bulundurmamak, diğer taraftan umumi hizmetlerde çalıştırmamakla, hem gençliği, kaypak, iradesiz; hasta ve kara vicdanlı ellerden kurtarmış, hem de memleket müdafaasındaki şerefli vazifemizi vicdanlarımızın sesini duya duya yapmış oluruz.

Tiyatro Meselelerimiz

Tahsin SAYGUNİŞIK

Bizde, en az tanınan sanat çeşidi muhakkak ki tiyatrodur. Halk denen ve her şeyimizi temsil eden insanımızın lügatinde, tiyatro kelimesinin mânası düşünülmeğe değer durumdadır. Bizde geç başlıyan ve geliş mi bir türlü hızlı adımlarla olmıyan bu sanat şubesinin, bir milletin zevkinde, terbiyesinde ve hattâ estetik ve ameli hayatında ne gibi bir rol oynadığı bilmem mü. nakaşaya değer mi?..

Halkın kelime hazinesi tiyatro: bunun mânası çok fecidir. Şehir şehir, da ha doğrusu kasaba kasaba dolaşan ve yollarında bir gölge gibi eskimiş ve bayağılaşmış sefaletlerini de taşıyan, dermeçatma barakalar üzerinde, salaşlar ortasında, ıslı, dumanlı kahve bozuntusu salonlarda sürüklenen zavallı sanat. Ve bu sözde sanatı omuzlarında ağır bir yük gibi taşıyan zebun ve fersûde insanlar...

Bir Anadolu çocuğunun tiyatrosu budur. Bunun içindir ki, tiyatro deyince, uzun seneler içinde bir tiksinti duymuşumdur. Ve bunun, bizim için muhal gibi gözüken zevkini bilmem bir hayat boyunca, uzak bir ideal gibi içimde taşıyacak mıyım?!

Ve bu kelimenin teşkil unsurları da, çocukluğumun acı müşahedelerine göre: Açık saçık, hiçbir tarafa bizim olmaya değmiyen, hiçbir hareket stilinde biyolojik karakterimizi belirtmiyen varyete bozucu hareketler.

İçtimai ahlâkın sınırı dışında kalan ve vahşi bir fizyolojik depremin en iptidai ilânını yapan bir et teşhiri...

Yavan şakalar...

Konuşma asaletini çiğniyen, dilimizi en ziyade özenilerek söylenmesi lâzım gelen yerde kahretmek...

Basit mecaz unsurlarından, kinaye kıyıntılarından faydalanarak hazırlanan midede bulandırıcı komedia- iddialı lisan...

Âdi şakalarla, aile muhitimizin edep ve erkânı dışı, ardı arası kesilmeyen, hayvani maddi; ve kenarda köşede şuurumsuzluğumuzu kıpırdatan hareketler curcunası bir senaryo... İlâh...

İşte böyle bir tiyatro, on sekiz milyonluk Türkiye'nin, hemen hemen on üç milyonun bildiği ve tanıdığı tiyatrodur... Bu tiyatro, zevk ve sosyal terbiyenin içine özenle sokulması gereken kasabaya kötü lûğü ve zevksizliği götürüyor...

Kasabaya, bu tiyatroyla birlik sokulan cinayetlerin hikâyesini çok işitmişizdir... Ve bu tiyatronun icrayı âhenk ettiği mekân da bir meyhaneden farksızdır.

Bunun içindir ki, bizim içtimai terbiye telâkkilerimiz içinde tiyatro da, tiyatrocudâ hâlâ günah ve ayıpla beraber yaşamaktadır... Ve bu gayri ahlâki durum, hafif bir salâha yürümekle beraber, aslına sadakatta devam ediyor...

Bunda asırlar ötesinden bize kadar gelen itiyatların rolü oluşu neye yarar...

★

Modern cemiyette bir şehir vardır. Bu şehir yolile, suyuyla, parkıyla; elektrikliyle; sinemasıyla, spor alanıyla o cemiyetin ihtiyaçları karşılığı bir imar planında tahakkuk etmiştir... Medeni insan ki, içinde yaşadığı şehirde bir takım haklar iddia ediyor... ve bu insan, haklarının belirttiği yerde rahatına gösterilen özenmeden duygulanıyor, arzularının mühimsenmediği yerde mesullere isyan ediyor. Ve anlaşıyor ki, kül halindeki şehir ferdin arzu ve

İhtiyaçlarına karşılık vermek zorundadır. Bu bakımdan, tiyatro modern şehirle -ayrılmaz- dır...

O kadar genç bir milletiz ki, ve öyle boş bir berhanenin mirasçısıyız ki bir hakikat varsa o da- bu berhanenin tamirine ne taraftan başlarsak, önümüzde binbir yapma imkânının genişlediğini görürüz...

Dilimize, tiyatro kelimesini de, biraz da bir mektep havasına bürüyerek soktugumuz dakikada, kazancımızın büyük olacağına eminim...

Tiyatronun bizim cemiyetimizde faydası büyük olacaktır; bu muhakkak... Halka verilmesi lâzım gelenlerin çoğunu bu yolla verebiliriz... Bizim insanımız kadar inkılâbı isyansız kabul eden, iyi, hiç olmasa, hissi kabilevukuu ile benimsiyen bir millet daha yoktur sanırım.

Ankarada, bir Devlet Tiyatromuz kuruluyor. Onun, ilerimiz için bize neler verebileceği şimdiden sabırla karışık bir duygu ile şuurumuza sokuluyor. Fakat bizim gibi inkılâpları bir ray üzerinde kayan süratli bir tren gibi geçiştirmeye alışmış bir nesle sabır kelimesi, bir facia gibi korku, ve bir ulaşılmaz gibi isyan veriyor.

Asırlarca insanlığa unutulmuş mazisindeki elle tutulur veya tutulmaz kıymetleri tekrarlama fırsatı veren; ve yine biz insanlığa, heyecan ve ihtirasları içinde kendini bulma inmânı veren, ve yine beşerî- sıfatlı kıvranımlarımızı asil tekrarlar içinde bize sunan tiyatroya verilen emek yerinde olacaktır.

Yeniden bir tarih, bir kültür ve bir sanat mimarisi yaratma yolunda koşan genç milletimiz için şehir mimarsinin başına tyatro mimarisini koymak, yarın, kadirsizlik duygularıyla tekrarlanacak iyi bir başarı olacaktır...

Bizim, iptidai huzur, iptidai eğlence, aşağı israf yolundan ayrılmak zarureti duyacağımız şu yirminci yüzyıl medeniyetinde bir tek geri tarafımız, ruhumuzu

YUVA

Bir gün:

Muhayyel yuvamda gezinirken
Görüyorum seni

Görüyorum:

Çiçekli sabahlığının

Cömertçe açıldığını.

Fakat ne zarar?

El miyim?

Öz erkeğin değil miyim?

Duvarda,

Yıldızlı bir çerçeveden

Bakıyor romantik çocukluğum.

Ve heyecanıyla dolduğum

Bir anda:

Bizi bir arada

Ve seni beyaz duvağınla

gösteren resim:

İkimizde hayatta mütebessim.

Bahar dalları ile

Çiçekli bir perde gibi

Örtmüş penceremizi.

Seyrediyor bizi.

Necdet ŞENEL

ve saatlerimizi hâlâ iyi ile, güzel ile ve faydalı ile doldurmasını bilmeyişimizdir.

Aileyi alışılmış dünyasından pırıltılarla beliren bir dünyaya; insan hamle, zekâ ve daha ilerisi -hads- inin alışılmış yaratıkları uzağına götürmek, onu yepyeni ve sevilen bir dünya tanıtmak olmayacak mıdır?.

Her türlü güçlüklerine argümen şehir tiyatrosunu pratik davalarımızın başına almalıyız.

Geçmiş Günlerimizden

"İMAMEVİ"

A. Ulu DARIVERENLİ

Denizliden başka yerlerde bu adın ne demek olduğunu bilen hemen yok gibidir. Kadınlar ceza evi demek olan (İmamevi) tabirinin isimle müsemma arasındaki münasebet yani kadınlar hapisanesi ile imamevi adı beynindeki uygunluk benim sorup soruşturduğum, eski adamların ifadelerinden öğrendiğime göre: Bir kız kaçırıldığı veya kendi gönüyle kızın sevdiği, seviştiği oğlanın evine gittiğinin ertesi günü ana ve babası yanına gitmeğe yüzü olmadığından (yedimin) bilinen yani doğru, dürüst kimsenin ırz ve namusuna göz dikmiyeceği kuvvetle sanılan mahalle imamına teslim edilmesinden ötürü olduğu anlaşılır. Kız geceyi imamın evinde geçirdikten sonra zabıtaca götürülüp hükümete, oradan da imam evine konuluyor. Ondan sonrası ya her iki taraf uylarak gönül rızaları ile nikâhları yapıp düğün yapıyorlar veyahut mahkemece halledilerek ayrılma çareleri aranıyor.

Sözün kısası imamevi tabiri kadınlar cezaevi arasındaki münasebetin cezaevine götürülen kadınların ilkönce mahalle imamına emanet edilmesinden ileri geldiği manası çıkıyor. 50 - 60 yaşından aşağı olanlar bu işleri bilmezler. Bunu daha eski yaşlılar biliyorlar. Şu halde eskiden mahalle imam-ları herkesin teveccühünü kazanmış en doğru namuslu adamlar olduğu anlaşılıyor. Küçüklüğümde benim bildiğim mahalle

imamları da binde bir müstesna olmak üzere böyle adamlardı. İçlerinde hinoğlu hinler, görünüşte âbid, zâhit, mütteki sanılıp emanete hiyanet edenler bulunduğu gibi kaçan kızı mahkeme esnasında sevip alan kadılar da eksik olmazdı. Böylelerine ne denir?

İmam evine konulan yalnız kaçırılan kızlar değil, şehrin kenar, köşe mahallelerinde veya köylerde kabadayı «delikanlı» ların geceleri bir evde 5-6 arkadaş -yanlarında kabadayılardan birinin yanında duran bir yolsuz kadın bulunduğu halde cünbüş, muhabbet ederlerken başka mahalle kabadayılarının bunların ellerinden kadını alıp kaçırmak üzere çıkardıkları kavga sırasında yaralananlar bulunurdu. Ertesi gün hükümete akseden meselenin incelenmesine, her birinin ifadelerinin alınmasına lüzum görüldüğü için dövüşte bulunan kadın da sorguya çekilmek üzere imamevine konurdu.

Hem böyle yolsuz kadınlar da değil. Hırsızlık, uğursuzluk vak'alarında az çok şüpheli olan kadınlar da bu eve hapsedilirler, muhakeme sonuna kadar burada bulundurulurdu. Bu imamevi başlıklı yazıyı yazmadan önce (İmam âhengi) mevzulu yazıyı yazmak kararında iken imam âhenginden imamevi tabiri hatırıma geldi. Bu sebepten bunu öne geçirdim.

DÜŞÜNCELER

Maurice MAETERLINCK'ten

Hasan BOZKURT

Hayat veya kâinatın gayesini aramak küçük ve acayip bir fikirdir. Gaye nedir? Neye vâsıl olmak istiyoruz? Bizi tatmin edecek nedir? Allah mı olmak istiyoruz? Fakat onun hakkında ufacık bir fikrimiz dahi yoktur. Niçin şikâyet ediyoruz? Nereye gittiğimizi bilmiyor muyuz. Ölümünden başka bir yere giden canlıya hiç rastladık mı? Onun karanlık ülkesi, ebediyete, uşanmadan, şikâyet etmeden; daha iyiyi aramadan veya düşünmeden tahammül etmenin temin edildiği yegâne yer değil midir? O; aynı zamanda kaybetmemiz mümkün olmıyan biricik gaye değil midir?

★

Eğer ölmeyseydiniz ebediyet boyunca ne yapmak isterdiniz? Nerelerde bulunmayı arzularınız? Başka birşey bekliyecek miydiniz? Mes'ut olamıyacağınız; eğer hiç birşey beklemiyecesekseniz yaşıyor sayılacak mısınız? Ne temenni etmeli? Buna şimdiye kadar hiç kimse tatmin edici yahut sadece makul bir cevap veremedi.

★

Arzunuz nedir? Gençliğinizin en parlak devrinden seçtiğiniz bir çağda, ilerlemiyen ve değişmiyen bir zaman içinde ebediyen yaşamak mı? Fakat bu, aynı şekilde değişmiyen ve ilerlemiyen bir kâinat içinde mümkün olabilir. Böyle bir kâinat ölümün kendisinden daha ölü olamaz mı? Bu buz yığını içindeki layemüt hayatınız, üzerimizden hiç olmasa boş ümitleri ve bütün esefleri kaldıran ölümden daha kötü değil midir?

★

Bir hayvan muhtarip, müdafaasız ve zayıf olduğu vakit acınan bir kurbandır. Biraz kuvvet kazandığı vakit ise onu der-

hal sulistimal eder; zayıflara kötü muamele ve gaddarlık gösterir. Nebatlar da sessiz ve hareketsiz âlemlerinde böyle yaparlar. İnsan da böyledir. Bedbaht olmadığı vakit çok iğrençtir. Ancak sıkıntı içinde bulunduğu zaman yumuşar ve halini ıslah eder. Kabahat kimde? Hepimiz aynı kanunlara tâbîiz. Gaddar ve nefur olan tabiatın istekleri ve temel kanunlarıdır. Bununla beraber insanın mes'utken dahi bazan merhametli olmasının sebebi, sevkitaîye inkılâp eden zekâsının bir parçası ile, bir an için kendini mağdurun yerine koymasından ileri geldiğini ilâve edelim.

★

Eğer beşeriyet kendini tehdit edenlere karşı birkaç asır daha mukavemet edebilirse, şüphesiz surette doktorlar, hayatı sonsuz olarak uzatabilmek için, işe yarayacak âzâları yenilemek ve değiştirmek imkânlarını bulacaklardır. Bu mucize bu günden itibaren mümkün olsaydı hangimiz büyük bir heyecanla karşılamazdık. Fakat ölmeyince, bitmez tükenmez hayat boyunca, eski güzelim ölüm için esef etmiyecek miydik?

★

Geçmekte olan zaman değil, insandır. Zaman hiç oynamaz. O, feza ve ebediyet gibi hareketsizdir. O, feza ve ebediyettir.

★

Kolayca ölmesini öğrenmek, yaşamayı öğrenmekten daha basittir. Ölmeyi öğrenmek ölümden korkmamaktır. Bazan ölü olmanın saadetini düşünelim. Sénéque'in dediği gibi, her zaman için, «ölüm korkusundan ölmek deliliktir».

★

Kitabeler :

Işıklı Kitabeleri

W. H. BUCKLER,
W. N. CALDER, C. W. COOK

Mezkûr eşya bazan yalnızdırlar, bazan da pehlivan masasındadırlar. K.P., s.e. de, bunların palm'li mükâfat vazo veya urn-leri veyahut pehlivan taçları olarak tefsiri ri hakkındaki iki nazariye beyan ediyor-larsa da hiç birini iltizam etmiyorlar. İlk tefsiri umumen kabul edilmişse de şu mahzuru vardır: Eşyaların altı ekseriya münhanidir (burada, K.P. s.e., HEAD, s.e. L. XLVI, 12 de olduğu gibi), bazan de palm dalı eşyanın hem altından hem de üstünden çıkıyor (burada, ve K.-P. s.e. de olduğu gibi; palm eşyanın arkasında de-ğil, içinde olduğu HEAD tarafından sera-hatle gösterilmiştir. s.e. L. XXX, 7); peh-livan taçları olduğu KAHE (Capitolia ma-kamında) yazılı olan müşabih bir eşyanın genç bir adamın başı üstünde tutulduğunu gösteren renkli vazo (DRESSEL'in bu husustaki notuna bakın) ile, ve genç bir adamın sağ elile öyle bir eşyayı başı üstün-de tuttuğunu ve sol elile de bir palm tut-tuğunu gösteren Hierapolis sikkesi ile (HEAD, s.e. sah. 239, No. 72) kat'iyen tes-bit edilmiştir. Maamafih, Tarsus sikkesi-ndeki genç adamların başlarındaki taçlar (J.H.S. XVIII, sah. No. 52, ve L. XIII, 19), ki IMHOOF-BAUMER'in münakaşasında mezkûrdur. (s.e. 11, sah. 572, haşiye 1),

Gençliğimizde deriz ki, hislerimiz bize işkence etmekten kaldığı vakit ne tatlı sü-kûnete, ve fikirlerimiz dalma aynı tarafa sürüklenmez olunca nasıl bir zihin ser-bestliğine kavuşmuş oluruz. Fakat hisler sükûnet bulunca ne hareket kalır ne he-yecan; fikirler artık kimıldamaz, birer bi-rer söner, ve büyük uyku gölgesini onların üzerine örter. Dimağın normal çalışmasının ancak bedbahtlık ve karışıklık zamanların-da olduğunu geç anlarız.

başka bir tiptedir. Galiblerin tetevvüçleri bittabi defaatla zikredilmiştir; Meselâ muk. B.S.E. XVI, 1909-10, sah. 118, ki ga-liplere ol ovor eg drsvars denilmektedir, ve WOODWARD'ın notu. Meskûkâtta-taki taclar yazılıholursa burada olduğu gibi şehrin değil, bayramın adı yazılıdır. Sebste ve Stectorium'a ait mevcut meskûkâtta ve kitabelerde oyunlar zikredilmiştir.

Pek maruf olan Epiz adı belki Euty-ches'in güreşçi olduğuna işaret etmektedir. «Mütehayyiz pehlivanlar ile sair mükâfat kazananların hemşerilikleri cemetmeleri hakkında RAMSAY'ın mahalli mahsusun-daki notuna bakın ve Ancyra'daki gladia-tor vak'asını ilâve edin, I.G.E., III, 215. RAMSAY'nin ap (s) ev ovpavv Ooprans sözleriyle Eutyches'in -ki son cümlede hi-ristiyan olduğu gösterilmektedir. Semavi hemşeriliğine gizlice şaret edildiği hakkın-daki mahirane faraziyesi bugün kat'iyen reddedilmiştir; «başka şehirlerden» mak-sat: her ikisi de Eumeneia'dan birer gün-lük yolda olan Sebaste ve Stectorium, ve belki daha başka şehirler ve İtalyada Brundusum idi. Diğer cihetten, şimdi Eu-tyches'in dünyevi hemşeriliğine ait mühim bir keyfiyetten eminiz; eğer yanılmıyor-sak, tarihte malûm olan Hristian Adprans -kelimesinin pdtperestlikteki manasıyle-en eskisi Eutyches'dir. III ci asırda Fri-gia'da ortodoks hristiyanlığın mahiyeti-ne aidiyeti dolayısıyla (bak: C.B. 484 ve müteakib sahifeler ve CALDER, O hilade-fphia and Montanism) bu keyfiyet Eu-tyches'in Boule'a (cebrî idi) ve Gerousio'ya aza olmasından pek daha mühimdir.

Neşri: Paris, B.C.H. VIII, 1884, sah. 234; RAMSAY, C.B. sah. 522, No. 664.

205. — Yakasımak. Bomos üstü ve sil ta-rafi kırıktır. Y.O. 76. Eni ve kal. bedende

O. 31, kaidede O. 46. Ş. 30.

Ş. 30.
(Bedende) sat. 1-3
(Panoda) » 4-11
(Bedende) » 12
(Pervazda) » 13

Bir vazoyu gösteren «kabartma» sat. 3 ve 4 arasındadır. Sat 3 te dört hakkâk ha-tası olabilir, veyahut müzafünleyleh ile mef'ulünleylehin ekseriya karıştırılmasın-dan dolayıdır.

Rovdöv nun yı takib et-mesi Eumeneia'da âdet idi; B.C.H. VIII, 1884, sah. 246, 247, No. 10, 11; muk. pov ile in kullanılması, No. 206. Neşri: PARIS, B.C.H. VIII, 1884 sah. 249, No. 16; RAMSAY, C.B. sah. 518, No.: 355.

206. — Yakasımak. Bimos: Y. O. 79; eni: bedende O. 37, kaidede O. 48; kal, O. 33. Harfler O. 025. S. 31.

Ş. 31 16 satır.

Sat. 2 deki N T A nin hemen fevkinde, kornişte K K A harfleri okunur.

Sat. 2 nin başlangıcında H ile T aynı derece mümkündür; yalnız ufki hattın ucu mevcuttur.

Sat. 15 in okunmasını decalage'ımız teyid etmektedir.

Neşri: B.C.H. VIII, 1884, sah. 250, No. 18 C.B. sah. 518, No. 356.

207. Yakasımak. Bomos. Y. 0.90; eni ve kal. 0.42. L. XII, 207. 11 satır:

Neşri: C.B. sah. 525, No: sat. 1 ve 10un taksimi istisna edilirse bizim kopya buna tamamiyle uygundur.

208. — Yakasımak. Kırık stele yahut Bo-mos. Y. 0.40; eni 0.45. L. XII, 208, 5 satır,

201. — Yakasımak. Mermer kaidede, Ka-bartmalar ve çelenkler vardır. Baş aşağı konmuş olduğundan üstü gömülüdür. (Gö-rülen) Y. 1.06; eni: 0.70; kal 0.70. harfler 0.02. Ş. 32.

Ön: arka (sağ ve sol taraf-(gömülmüştür) lar bunun aynidir) (Sağ tarafta yazı yok) sol tarafta: CEKT: PEIAIA, önde, ad yok. Çerçevesi pano içinde 7 satır silinmiştir.

Sağda. Ad yok.

Solda.

Arkada,

makamında (me-selâ C.I.G. 6589); muk. makamında K.P.Z. weite Reise, No. 267 ve haşiye. Aynı yerde sah. 143.

210. — Yakasımak. Bomos kuyu duvarı içine konmuştur. Y. 0.71; eni ve kal. be-dende 0.31. L. XII, 210 ve Ş. 33.

9 satır. Ş. 33.

M.S. 219-220. Ş. 33.

Bimos sol tarafında, kabartma olarak maşa, çekik, örs vardır (1). Sağ tarafta, açık tabletler, içinde (yahut) ve yanında bir demir çubuk (yahut taşçı kalemi?) var.

Bomosların yan tarafındaki kabartma-lar hakkında muk. No. 204. örs üzerinde maşa tutan bir demirciyi gösteren kabart-ma hakkında bak: J.H.S. XXV, 1905, sah. 174, No. 56: muk. Temenothyrae sikkesi-nde Hephaestus ile çekik, maşa ve örs (B. M. Cat. phrygia, L. XLVIII, No. 4). Mezar taşlarında hakkında muk. J.R.S. XIV. 1924, sah. 25, 78, J.H.S. s.e., K.-P. 3 te Reise, No. 19.

Neşri: RAMSAY, C.B. sah. 383, No. 223.

211. — Sarı Hisarlı. Bir Bombos'un üstü. Y. 0.63; eni üstte 0.35, kaidede 0.37, harf-ler 0.37, ilâ 0.03. Ş. 34 te kitabenin başlan-gıcı görülmektedir. Mezbah önünde on sa-tır daha vardır ki şimdi tahrib edilmiştir.

Ş. 34 8 satır

Mên lâfzından müştak adlar hakkında bak C.B., sah. 294.

212. — Sarı Hisarlı. Bombos: Y. 0.79; eni bedende 0.27, yukarıda ve kaidede 0.35, Ş. 35.

Ş. 35 (Pervazda) sat. 1
(Bedende) » 2-13
(Kaidede) » 14-16

Bomos'un önünde ya ait mo-nogram'ın mahlûk olması, C.B. de

(1) Bu üç âlet demirciye mahsustu (); muk. LUCIAN. Dial. Me-reter. 6: Zengin bir demircinin dul karısı-nin satmaya icbar edildiği eşya

O Bahçeden Geçtiğim Zaman

Şükrü ELÇİN

Ayrı mevsimlerde, dere boyundaki bahçeden geçtiğim zaman; nar ağacı, narlarını çalarken dikenlerinden elleri kanayan yaramaz mektepliye sordu. Şöhreti memleket sınırlarını aşan bir hukukçu oldu demi Ağaç, sevincinden meyvalarına en tatlı kırmızılığını verdi.

Koyu gölgesinde uyurken, hastalığa yakalanan aksağlı ihtiyarın, sağlık haberini bekliyen incir ağacına, onun, gölge hastalığından öldüğünü söyledi; şehvetli bir kadın cinsiyeti taşıyan ağacın, yemişleri pörsüyüp dallarından bir bir düşmeğe ve yaprakları gazellenmeğe başladı.

Bu pek acı manzarayı görmemek için başımı sola çevirdim. Dut, yapraklarının usaresi neticesinde vücutta gelen ipeğin çok pahalıya satıldığından şikâyet etti ise de odunundan yapılan kemençelerin

Karadeniz Uşaklarını saatlerce coşturdu. gunu memnuniyetle söyledi. Ayrıca, köy öğretmenin yemişinden yapılan şurubu beğenmediğini itiraf etti.

Nihayet ayaklarım, beni, yaşlı bir kistan ağacına götürmüştü. Ona, meyvasının neden bir siyah kabukla örtüldüğünü sordum.

Gözleri dumanlandı ve bana, kocasını aldatan kadının ihanetini görmemeleri için bu mantoyu üzerine geçirdiğini söyledi!

Bu faciannın düşüncesiyle bahçeden ayrılırken, Allahın, kendisine meyva yerine serin bir gölge vermiş olan salkım söğüt, kulağıma eğilerek: «İnsan âlemde hayal ettiği müddetçe yaşar» dedi.

1941 Giresun: Gedikkaya

No. 210, 242 gibi, mezar hücrelerine girilen kapı, Bombos'un o tarafında olduğunu gösterir: bak. No. 183 c, sat. 1 hakkındaki haşiye.

213. — Sarı Hisarlı. Bir duvar içine kinmiş parça. Y. 0.10; eni 0.11; harfler 0.025. Ş. 36.

Ş. 36. 5 satır.

Fahri bir emirname veyahut ithafın bir kısmıdır.

Sat. 4 te Y harfinin ucu bellidir. Bu satır belki şöyle idi:

214. — Karamanlı. Mermer Bombos parçası. Y. 0.53; eni 0.25; kal. 0.28, harfler 0.025. L. XII, 214.

5 satır.

Sat. I in başlangıcında ilk T harfinin ufki hattının ucu mevcut olması değil, olduğunu ispat etmektedir.

215. — Ömer köy. Müzeyyen lâhit kapı. İnce beyaz mermerdendir. Yalak olarak

kullanılmaktadır. Y. 0.50; uz. 2.50; eni 1.27. L. XII, 215.

Yazı yoktur.

216. — Ömer köy. Bombos. Y. 1.17; eni kaide 0.52, bedende 0.43. Tahrib edilmiş bir kabartma üzerinde 8 satırlık kitabe (C.I.G.). Sol tarafta

harfleri Y. 0.06 ve kaidenin fevkinde 0.32 dir, No. 212 deki gibi mahkûktur. akat yalnız alt hat harfinin kenarından aşağı çıkmıştır.

Sağ tarafta, upsilon harfi 0.12. Mezar taşlarında hakkında bak. No. 183 c. Bimos'un aksi tarafındaki harflerinde heroon yahut

in bir kısmına veyahut bir hususiyetine ait olmalıdır. Belki ölçüsünü göstermektedir: 400X500 (kadem)?

Yan taraflarından bahsedilmeksizin neşredilmiştir.: C.I.G. 3902 S. C.B. sah. 390; No. 243.

Kitap - Gazete - Dergi

Gözümüze İlişenler

İbrahim CENGİZ

Son yıllarda umumî hayatın hepimize tesir eden buhranına mukabil matbuatta kendini hissettirecek derecede bir bolluk ve değişiklik meydana gelmiştir.

Tekrar çıkmaya başlayan gazeteler, istihaleye uğruyan mecmualar, hamle yapan broşürler, bol miktarda tercüme ve nihayet telif eserler; içlerinde çok kıymetli ve günün ihtiyaçlarına cevap verenler olduğu gibi vakti boşa harcıyanlar, kâğıt kılıfına sebebiyet vermekten başka işe yaramıyanlar da eksik değil. Hele sık sık görmiye başladığımız ve fakat kulağımızın hiç te alışkın olmadığı ifade ve tabirler; Orhan Veli meşhur mersiyesini yazdığı zaman (Nasır) ın şiire girecek kadar munis bir kelime olup olmadığı hakkındaki münakaşaları zevk sahibi kimseler için yersiz buluyorduk. Meğer o kelime son yılların neşriyatı arasında gözümüze ilişen ifade ve tabirlerin yanında zembemle yıkanmış. Şiirinde soğan kokan şairleri bir tarafa bırakalım,

Düzme ilâçlar içip tabip elinden,
Bir kenef kuburuna atmadı niçin.

veya

Gazeteler niçin çıkar
Öküzlerde işkenbe

Tavuklarda kursak niçin (1)
gibi kerih koku neşreden şiirler (?) karşısında iğrenmemiye bilmem imkân varmıdır? daha kapağındaki yazıları okurken tüylerimizin ürperdiği mecmua ve broşür-

(1) Yürüyüş mecmuası sayı 17-18 Haziran 1943 Hasbihal şiiri M. Niyazi Akıncıoğlu.

lerin mahiyetini önceden kestirmek gayet kolaydır. «KUYRUK AÇISI, MASKELER AŞAĞI, KIZIL TEHLİKE, CEVAP BÖYLE VERİLİR, EN BÜYÜK TEHLİKE...» bu başlıklarla çıkan mecmua ve broşürlerde «Bizim eve gelip bir kaç kere yemek yedi, benden tavsiye mektubu istedi vermedim, biz Türkçüler başka türlü düşünemezdik...» şeklinde tenkit (?) örneklerine rastlamak gayet tabiidir. Matbuat çocuklara oyuncak oldu diyenlere derhal itiraz edebiliriz çünkü, bu ve buna benzer ifadeler az miktarda dahi olsa ünlü kalem sahiplerinde de okumak mümkündür.

Bir fikir, sanat ve kültür dergisinde hem de tanınmış kadın şairlerimizden birinin imzasını taşıyan «Bu erkekler manzumesini yazan şahıs, dünyanın en korkak, en alçak, en şerefsiz, en sefil, en namussuz mahlûkudur. Şimdi isterse gitsin beni dava etsin (2)» tarzındaki ifadeyi ancak adi mahalle kavgalarında işitirdik.

Yazılarını zevkle okumağa alıştığımız Toplu İğne'nin «Bu afacan piç kuruları büyüklerine benzemiye... (3)» ibaresindeki piç kelimesi geliş güzel kullanılmış değildir? Nezihi bir yazı içinde bizi rencide eden bir kelimedenden başka nedir?

(2) Cınarlatı mecmuası sayı 99, sahife 11 Erkekler, H. Nusret Zorlutuna...

(3) Ulus gazetesi 28/VIII/1943 Yankılar sütunu.

Kitap Ankara Doğu matbaasında basılmış 63 sahifeliktir. Meraklılar (50) kuruş mukabilinde temin edebilirler.

Hüseyin Cahit Yalçın tenkit yazılarındaki tâbirlerini daha munis ve fakat daha manalı bir şekle sokamaz mı? Onları harbin verdiği asabiyetten ileri gelse gerek.

Matbuattaki bu asabi havayı değiştiren, ihtiras ve kinlerin doğurduğu üzücü tabirlerden kurtaran yazılara az da olsa zaman zaman raslamak mümkündür. Varsın tanınmış imzalar hırçın kalemelerini muarızlarının kalbine saplaya dursun. Biz henüz şöhret yapamamış faka duru bir dille samimî ifadeyi mezcetmiş olan, insanların fena taraflarını teşhir eden yazılar yerine tabiatın güzel manzaralarını tasvir eden yazılardan zevkimizi tatmine çalışalım. Bu nevi yazılardan hemen aklıma gelenlerden biri Mehmet Tuğrul'un yazdığı «Köyden Şiirler» adlı şiir kitabıdır. Bu küçük eser memleketin yıllardanberi tahakkukuna çalıştığı köy kalkınması işinde, köyün rengini, sesini, şeklini samimî bir ifade ile duyurmak vazifesini üzerine almıştır. Filhakika:

Kimi yüksek yaylaların düzünde,
Çevre yanı meşe ardıç gürgendir

veya

Kimi yüksek ovaların dilberi
Yaban gülü bahçelerin çitleri

gibi beyitlerde köyü gözümüzün önünde canlandırıyor. Köyü yakından tanıyanlar için onun manzarasını tamamlıyan değirmen,

Nane kokar savak başın
Oluk döker gözün yaşın
Kımıldasın koca taşın
Dön değirmen dön değirmen

şiirinde ne kadar canlıdır. Muttarit ve mütemadî bir hareket ifade eden ve inilti ile müterafık olan Yunus'un şu,

Benim adım dertli dolap
Suyum akar yalap yalap
Böyle emreylemiş Çalap
Derdim vardır inilerim,

Denize Hasret

Nerde görsem maviyi içim yanar derinden,
Sabahlar hasretinle feryad ederken olur.
Şu hasretli vücudun yanyor kederinden
Rüzgârının busesi yavaşta ben olur.

Tutuşan içimde sönmez aşkın var, senin
Sen benim her şeyimsin gönül senin yar senin
Şu hasretle başımda beliren aklar, senin
Esecek rüzgârıyla dolacak yelken olur.

Hasreti çekmeyenler hasreti duyarını hiç,
Senden ayrı düşeli hayatım sanki bir hiç..
Belki bir gün ilerde duyacağım tek sevinç;
Bu yabancı ellerden sana giderken olur.

HALİL SOYUER
(Hasan Uçala'ya)

mısralarını hatırlamamak mümkün mü? Genç sair hislerinde gayet samimîdir.

Kimi çıplak bozkırlarda yerle bir.
Yokluk eker kıtlık biçer dertlidir.

beyti bir dağ köyünü canlandırmıyor mu?

Kâh Yunus Emre'yi kâh Karacaoğlanı hatırlatan ve Ahmet Kutsi Tecer'leir açtığı çığrıdan yürüyerek şiirler yazan Mehmet Tuğrul'u kendi mecrasını bulduğu zaman şüphesiz daha zevkle okuyacağız. Fakat on altı kadar uzun şiiri ihtiva eden KÖYDEN ŞİİRLER onun bu saha da ilk meyvesi olmasına zerlerinden farklı ve kendisine doğru çeken bu bir hava taşımaktadır. Uzun kavak başlıklı bir şiirini de alıp diğerlerini meraklılara bırakmayı uygun gördüm.

Ey uzun kavağım boşa emeğin!
Dal budak sahibi olamazsın sen,
Uzasan uzasan buluta değin.
Koyuca bir gölge salamazsın sen.

Görsen de güneşi herkesten önce
Salıp süzülse inceden ince
Yeşile bürünsen bahar gelince
Çam kadar itibar bulamazsın sön

Dünya Tiyatrosundan Örnekler

MARIUS

Marcel Pagrol

Hasan BOZKURT

ŞAHISLAR

FANNY, 18 yaşında. Midye ve istirdide gibi kabuklu deniz hayvanları satıcısı.

HONORINE, 45 yaşında, annesi güzel bir bir Marsilya balıkçısı.

MARIUS, 22 yaşında. İnce, uzun, gözleri, çukurları içine batmış. Düşünceli ve canlı.

CEZAR, 50 yaşında, babası. Marine barının patronu. Kolları çok kıllı, iriyarı, gamsız, düşüncesiz, sıcak kanlı bir adam.

PANISSE, 50 yaşında. Vieux-Port yelkenlisinin sahibi. Marine rıhtımı üzerinde, zift ve sicim kokan uzun bir yeni mağazası vardır.

BİRİNCİ PERDE

Marsilya'da, Vieux-Port üzerinde bir barın içi. Sağda bir uzun masa. Masanın arkasında, raflar üzerinde, renk renk etiketlerle bezenmiş her biçimde şişeler. Solda, duvar boyunca uzanan ve kapalı bir kapiya yer bırakmak için perdeden bir metre uzakta duran bir sıra. Müstatil şeklinde mermer masalar ve sandalyeler. Dipte, bütün camlı kapı, kanatları hararet dolayısıyla kaldırılmıştır. Kaldırım üzerinde, çadır saçak altında, birkaç masa vardır. Bu cins taraçanın barın her cephesinde, oldukça ötelere uzanmakta olduğu anlaşılmaktadır. Ortada, tam, kaldırımın kenarında, midye ve istirdide gibi kabuklu deniz hayvanları satılan bir tabla dur-

...ESCARTÉFIGUE, 50 yaşında. Vieux-Port'dan günde 24 defa geçen feribotun kaptanı.

PIQUOISEAU, Dilenci, yaşı belirsiz.

M. BRUN, Genç gümrük tahakkuk memuru; Lyon'lu.

FERİBOTUN ŞOFÖRÜ, 14-16 yaşında.

LE GOELEC, Tayfa başı. Bretanyalı.

BİR MÜŞTERİ.

FELICITE.

BİR MALEZYALI.

BİR ARAP, Halı satıcısı.

BİR MEMUR.

maktadır. Yeşile boyanmıştır ve arkadan görünmektedir. Dipte, tabladan daha ötede bir ticaret eşyası yığını. Büyük harflerle Bangkok, Batavia, Sydney şehirlerinin isimlerini taşıyan kasalar. Demir fıçılar ve sağda, parlak bir güneş altında araşit yığını. Nihayet ticaret eşyalarının üzerinden, sallanan gemi direkleri görülmektedir.

BİRİNCİ SAHNE

Dışarıda, bozulmakta olan eski gemi teknelerinin üzerinden binlerce çekiç sesi duyulmaktadır. Bir taraftan da vinç zincirlerinin sesleri ve uzaktan vapur düdükları gelmektedir. Midye ve istirdide satıcısı Fanny tablanın yanına oturmuştur. On

sekiz yaşındadır. Küçüktür, yüzünde çocuk tazeliği vardır, fakat vücudü âhenkli ve sağlamdır. Ayaklarında küçük nalın taşımaktadır, bacakları çıplaktır. Bir halk romanı okumakla meşguldür. Marius masada bardakları sıralamaktadır. 20-22 yaşındadır, ince uzundur, ve gözleri, çukurları içine batmıştır. Dipte, sıra üzerinde Piquoiseau. Önünde, masa üzerinde, boş bir rom şişesi ve dolu bir kadeh. Yaşlı değildir. Başında kirli ve bozulmuş bir bahriyeli beresi vardır. Paramparça bir ceket ve dizlerinin yukarısına kadar sıvanmış aynı şekilde eski bir pantolon. Masanın altında, çamurdan ve kirden simsiyah olmuş bacakları görülür. Sağda, ön tarafta, bir gemi şezlongu üzerinde patron Cezar uyumaktadır. Sineklerden dolayı önlüğü yüzüne örtmektedir. Gömleğinin yenleri kılı kolları üzerinde katlanmıştır. Ön tarafta, solda, feribotun kaptanı B. Escartefigue. Önünde bir fincan kahve. Yuvarlak sakallı ve korsan gözlüdür. Amirale bahçe muhafızlığı yaptığı zamandan kalma bir üniforma giymiştir. Ansızın, bir düdüğün keskin sesi cınlr. Çekiç sesleri yavaş yavaş dururlar. Escartefigue saatini çıkarır.

ESCARTEFIGUE, CEZAR, MARIUS, PIQOISEAU, ŞOFÖR, FANNY
ESCARTEFIGUE

Dokların düdüğü öğleyi haber veriyor. (Barın önünden, ceketleri omuzuna asılı amelelerin geçtiği görülür. Escartefigue bir sigara yakar ve Cezar'ın uyuyuşunu seyredir. Cezar horlar. Escartefigue ısıklık çalar. Uyuyan horlamayı keser.) Baban ne uyuyor ya!

MARIUS

Nasıl?

ESCARTEFIGUE, daha kuvvetli
Baban ne uyuyor!

MARIUS

Evet, uyuyor. Düşünün ki sabahın üçünde kalkar ve dokuza kadar masa başında kalır. Ve bu devrede işlerin cıvıvli zamaıdır.

ESICARTEFIGUE göz kırpar
Tabii o vakit sen yatağındasın.

MARIUS

Evet, fakat ben de öğleden sonra ve akşam çalışırım.

ESCARTEFIGUE

Evet, hiç kimsenin bulunmadığı zamanda.

MARIUS ellerini siler, oturmak için Escartefigue'in yanına gelir.

Ya sizin, bugün çok müşteriniz var mı?

ESCARTEFIGUE

Bir gidip gelmede bir yolcu.

MARIUS

O halde artık limanı geçmek ihtiyacında bulunan kimseler yok.

ESCARTEFIGUE yeisli

Benim işimi bazan Pont Transbardeur oldu. O yapımadar evvel benim kayığım daima komple idi. Şimdi hep Transbardeur'e gidiyorlar. Feribottan daha modern ve deniz tutması da yok.

MARIUS itimatsız

Kayığınızda deniz tutan kimseler oldu mu?

ESCARTEFIGUE

Evet, oldu.

MARIUS

Kim?

ESCARTEFIGUE bir an geçer. Escartefigue tereddüt eder. Sonra, cesaretle:
Ben!

MARIUS

Yüz metrelik bir geçişte mi?

ESCARTEFIGUE gücengin

Nasıl yüz metre! Bir sahilden öbürüne tam iki yüz on metredir. Seyahati ben iyi bilirim, otuz senedenberi günde dörder defa yapıyorum.

MARIUS

Otuz sene... (Marius başını sallar.) Peki, başkalarının geçtiğini görmek sana dokunmaz mı?

ESCARTEFIGUE

Hangi başkalarının?

MARIUS

Limanı doğrudan geçecekleri halde boyulu boyunca gidenler.

ESCARTEFIGUE

Bu bana neden dokunsun istiyorsun?

MARIUS

Çünkü uzak gidiyorlar.

ESCARTEFIGUE ehemmiyetli bir poz alır.

Evet, uzak gidiyorlar. Fakat başka defalar da derin gidiyorlardı.

MARIUS

Pekâlâ akşam, suların üzeri bol ışıklık olduğu zaman son sefer için hareket ederken içinde şiddetli bir arzu uyanmıyır mu? (Birdenbire durur).

ESCARTEFIGUE

Ne arzusu?

MARIUS (şiddetli ve çabuk larak)

Hemen dümene yapışıp kayığın burnunu açık denize çevirivermek.

ESCARTEFIGUE (ürkmüş)

Açık denize mi? Zavallı Marius'um sen aklını mı kaçırdın?

MARIUS

Haydi! Haydi! Ben senin işini keşfettim.

ESCARTEFIGUE

Keşfin nedir bakalım?

MARIUS (alçak sesle)

Sen, Vieux-Port'dan çıkamamaktan mütevellit azap duyuyorsun.

ESCARTEFIGUE

Ben azap mı duyuyorum?

MARIUS

Evet. (Escartefigue güler). Madagaskar'dan veya Brezilya'dan dönen B. Caderasse, yahut B. Philippeaux ile aperitif almağa geldiğiniz vakit onlar gördükleri yerlerden bahsederlerken sen başkalaşıyorsun.

ESCARTEFIGUE

Onların o kadar uzaklardan döndüğünü görmekle memnuniyet duyuyorum.

MARIUS

Bu kadar mı?

ESCARTEFIGUE

Evet bu kadar! Dinle, Marius: Ben, denizci, kaptan, ve geminin Allahtan sonra ilk hâkimi olmakla ifthar duyarım. Madagaskar'a gelince: ona ne derece kıymet vermediğimi tasavvur edemezsin. Onu kötülemiyorum. Vatanıma bağlılığım dolaşısile, şahsen bir menfaatim olmadığı halde, bu uzak-ülkelerde Fransız bayrağının dalgalandığına memnunum. Fakat oraya gitmek ha? Ve hem de kayıkla? Çok teşekkür ederim azizim. Ben burada fevkalâde mes'udum.

MARIUS

Pek inanamıyacağım.

Sonu var

Geçmiş Günlerimizden

Birinciteşrin sonu ile, ikinciteşrin başında, tarihimizin bize sunduğu en güzel günle, kaderin bize reva gördüğü en acı günümüz birbirinin ardısına ruhumuza sokuldu.

Cumhuriyetimizin yirmi yıllık dinç ve ayakta gençliğini, sevincimizin biyolojik baskısı altında kendimizden geçerek seyr ettik. Ve bu vesile ile yirmi yıllık **BİZİM-** gülyüzlü tabiatımıza bir ana sevgisile doya doya ve güvene güvene baktık.

O gün, arkadaşımız Tahir Hayrettin Tolga'nın söylediklerini okuyucularımızla bir kere daha tekrarlıyalım.

★

«Yine tplandık.

Yine anmak için, övmek için, övünmek için, ve fakat düşünmek, anlamak ve hız almak için toplandık.

★

Gönüllerimizin bu yaprak yaprak açılışı, kafalarımızın bu dal dal yaratışı hangi büyüden geliyor? Alınlarımızdan kara bahtın izlerini kim sildi? Bu kan ve ateş salgınların ortasında, bu İbrahim cenetini bize kim bağışladı? Bayrağımız niçin dalga dalga? Ufuklarımızdaki parmak parmak yasakları hangi kuvvet haykırıyor?

Bu alımlı kızların, bu çalmlı delikanlıların, bu yalın çocukların çizgilerindeki müjde, hangi kaynaktan fışkırıyor; hangi engine dökülecek?

★

Yaylamızın taşları, gözlerimizin yaşları ortasındaki gösterişsiz, yalın kat yapımıza bakınız:

Burası, fersiz petrol ışıklarının çizdiği vüzuhsuz gölgeleriyle, bir okuldan alınmış sıralarında oturan külotlu, kalpaklı ve çatik yüzlü müminleriyle bir millet tapınağıdır. Burada, kızıl saçlı, dik başlı ve mavi gözlü bir adam konuşuyor. Bu adamın se-

sinde dinlediğimiz, bu müminlerin bakışlarında okuduğumuz nedir? Bu tok ses, nereden geliyor? Ve budaktan sakınmıyan bu gözler nereye bakıyor?.

★

Basit bir izci türküsü ile başlayan iman ve ideal mücadelesinin nasıl yaratıldığına dikkat edelim:

Derin bir tarihe bakarak, büyük bir millete yakışan heyecanla haykırmak, ve bir, yediden yetmişe savaşı başarmak için, çocuk hançeresine göre ayarlanmış seslere bile bir ifade enerjisi aşılamamanın imkân olduğunu öğrenelim, ve bu imkân önünde vazife alalım..

★

Vatandaşlar, istiklâl ve inkılâb fikirleri bizden önce de vardı. Fakat Türk İstiklâl Mücadele'sindeki uğultulu mâna, Türk İn. kılâbı'ndaki terkipli ve yaratıcı ifade sis. temi bizimdir. Bugünkü ihtiraslar dünya. sında, istiklâl, böyle başarılı; bugünkü kaptansız ve sarsak düşünüş dünyasında, bir millet bünyesine böyle bir yaşayış cihazı kurulur.

Bu başarı, bize göredir ve bizimdir; bu cihaz, bize göredir ve bizimdir. İstiklâl ve inkılâbımızın ne kaynağında, ne meto. dunda, ne anlayışında, ne ifadesinde gümrük kaçakçılığı yoktur. Ve altı oklu bayrak, basit ve estetik bir manzara değil, bize göre bir kurtuluş, bir yaratış ve bize göre bir dünyayı anlayış terkididir.

Bu (bize göre) nin sahibi:

«Bizim yolumuzu çizen, içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız millet, ve bir de milletler tarihinin binbir facia ve ıstırap kaydeden yapraklarından çıkar. dığımız neticelerdir» derken, fikir ve ilim dünyasına, okunacak, incelenecek, üzerinde durularak dersler alınıp verilecek bir tarih realitesi sunmak istemiştir.

Gençler, toprağımızın, tarihimizin ve emeklerimizin çocukları! Adına (Kemalizm) denen, ve bir düşünen kalemle: «Bizim ilk beynelmilelimizdir» dediğimiz bu tarih realitesini insanlık dünyasına izah etmek de, onu korumak kadar, vazifedir. Haritanın şimalinde, cenubunda, şarkında, garbında ve garp ötesinde, bu izahın mücadelesini, sizin ilminize, harcanan emeklerin ve dökülen kanların karşılığı bir vazife olarak veriyoruz. Türk istiklâl ve inkılâbının mücadelesini yapan ve başaran 1918-1923 neslinin hakkını konuşuyorum.

İçinde yaşadığınız yurdun altını üstünü, bağrından çıktığınız milletin psikolojisini, sosyolojisini, milletler tarihindeki binbir facia ve ıstırap sebep ve dehşetini, ilme, sen vereceksin! Bu ilim, sahibini bekliyor; bunu, salak ve solak rüzgârlara kanat kaptırmadan sen yapacaksın!.

★

Arkadaşlar, müstarip insanlık dünyasının bize imrendiği, bizi kışkandığı, bir hakikattir. Fakat bu imreniş, bu kışkanış, bizi bir an için bile idrakimizden ve uyanıklığımızdan mahrum edemez. Çünkü ne olduğumuzu, ne kadar olduğumuzu, ne olmak istediğimizi, çok iyi ve çok hesaplı olarak biliyoruz. Topraklarımızın, kafalarımızın, bütün verimleriyle bütün dünya verimleri karşısında ayarını bulması, ve bu ayarı şaşmadan koruması, bizim ıstı. rabımızdır; ve bunun için, topraklarımızda ve kafalarımızda yaratma sancıları devam edecektir.

Umutsuzluk ve korkumuz da yoktur. Çünkü toprağımıza da, kafamıza da, irademize de güveniyoruz, inanıyoruz. Ve çünkü, ne zaman, ne yapacağımızı, ne yapabileceğimizi de çok iyi ve çok hesaplı olarak biliyoruz. Unuttuğumuz olursa, 1918-1923 kitabını okuyup anlayacak gücümüz ve idrakimiz var! Bu kitap, sarsılmış güvenleri tazeler, kaybedilmiş imanları yeniden yaratır.

★

Bakınız, tarih de, bu kitabın huzurunda diz çökmüş:

— Tanrım, bu 1918-1923 tekilerin soyundan, bir daha alnı yere eğikler görmiyeyim, diyor..

Haydi çocuklar, haydi çocuklarımız, kafalarınızı bize veriniz: Oraya, hayat hakkımızın, fikir hakkımızın bayrağını dikelim!..

Gönüllerinizi bize veriniz: Orada toprağımızın aşkını, insanımızın aşkını, idealinizin aşkını, Kemalist aşkı tutuşturalım!

Vazifeye bu hakkın ve bu aşkın hızıyla koşunuz!

Bayramınız gibi, hakkınız ve aşkınız da kutlu olsun!..

10 ikinciteşrinde, beş yıldır her gün biraz daha acısı tazelenerek büyüyen bir yaş günümüzü; bu sefer de kaderin yakıp kavurduğu biolojik aşkınlığımız altında, ebedi bir kaybedişin tamiri imkânsız bir teselli dünyasının başucunda yaşadık..

O gün, bir kara haberin ağır ve ezici tesiri altında yere eğilen başlarımız, sindirilmiş bir kuvvetin ölmezliği altına girmiş olacak ki; 10 ikinciteşrin güneşi, karanlığa henüz kapalı pencerelerimize ağır ağır çarpmağa başlayınca bu -bugünle eğilen baş. ta güneşi görmemek diler gibi; dalı kırılmış ağır bir meyva gibi toprağa döndüverdi.

Okuyucularımıza, Tahir Hayrettin Tolga'nın o günkü ağıtından duygu serpintileri:

«Onu, bu toprağın analarından biri doğurdu, bu toprağın babalarından biri besledi, ve bu toprağın hocaları okuttu.

O, bu toprağın acı tatlı sularını içerek, bu toprağın rüzgârlarında kavrularak, bu toprağın güneşlerinde pişerek yetişti.

Tarih, onu, bu toprağın çocuğu, bu toprağın adamı, bu toprağın sahibi olarak okudu; ve ecel, Onu, bu toprağın bağrından bu toprağın ebediyetine aldı.

Biz, bu beşinci yılda, Onu, Türk edebiyatının, O'ndan gelen ve O'na giden metinleri ile analım.»

≡ AYIN OLAYLARI ≡

Cumhuriyet bayramı:

Cumhuriyetimizin kurtuluşunun yirminci dönüm yılından, yirmi birinciye geçmiş bulunuyoruz. Tarihimizin bu mutlu gününü, yıllar geçtikçe eskimiyen bir heyecanla kutluyor; ona, ruhumuzdan yeni şeyler katıyor, ve yirmi yıllık bir tarihin bize kazandırdıklarıyla yeni övünme imkânlarına kavuşuyoruz.

Denizli'de Cumhuriyetin yirminci dönüm yıl törenini her yılkinden fazla bir coşkunlukla kutulamıştır. Halk, bütün esnaf birlikleri hazırladıkları sürprizlerle, bu dönüm yılına verdikleri önemi en canlı örneklerle gözlerimizin önüne sermişlerdir.

Töreni, C. H. P. Vilâyet İdare Heyeti Reisi Hulûsi Oral heyecanlı nutuklarıyla açmış, yirmi yıllık ziraî, iktisadî, inkişaf tarihimizi kısa hatlarla belirtmiştir.

Bu nutkun arkasından, Tahsin Saygun-ışık ve Tahir Hayrettin Tolga da sözleriyle bugüne verilen önemi, ve bugünün nimetlerini halka sunmuşlardır.

Gece, Vilâyet tarafından, Halkevi salonunda zengin programlı bir balo tertiplenmiş ve o gece geç vakte kadar eğlenilmiştir.

Ebedî Şefimizin beşinci ölüm yılı:

Halkevinde, kalabalık bir halk kitlesinin huzurunda bu yas günümüzü de beşinci defa olarak yaşadık. O günün verdiği kederle ağır bir havaya bürünen evimiz salonunda bu yas törenimiz, Halkevi Reisi Sait Zokaylı tarafından açılmış; Tahir Hayrettin

Tolga da Atatürk'ümüzün hayat ve büyük eseri hakkında heyecanlı bir konuşma yapmıştır.

Vilâyetimizde Parti kongreleri:

Vilâyet merkezi ile bütün kazalarımızda bu ay içinde toplanan kongrelerle muhtelif meseleler üzerinde konuşmalar yapmışlar; birçok dilekler ortaya atılmış, ve bu dileklerin rapor halinde hazırlanmıştır.

Acı bir ölüm:

Ankara, Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü Müdürü iken, bu devrede Vilâyetimiz meb'usluğuna seçilen Server Kâmil Tokgöz, maalesef aramızdan ayrılmıştır.

Muhtelif ve önemli memleket hizmetlerinde bulunan değerli meb'usumuz, tıbbımız için, arkadaşlar için, şehrimiz için acısı azalmıyacak bir kayıp olacaktır.

Ailesine ve seçimin gölgesi olan hemşerilerine başsağlığı...

Parti müfettişimiz:

Parti müfettişimiz kazalarda yapılan Parti kongrelerinde de bulunmuş, dilek ve dertlerle yakından alakadar olmuştur.

Müfettişimize sayısız başarılar dileriz.

Yurd binası:

Evvelki sayılarımızda temel atma törenini haber verdiğimiz C. H. P. talebe yurdu, artık plân olmaktan çıkarak, taştan, tuğladan, çimentodan ibaret çizgilerle toprağın üstünde yükselmektedir.

PIYES VE HİKÂYE MÜSABAKASI

Evimiz Dil - Edebiyat komitesi, mahalli kabiliyetleri ileri götürmek, onlara yeni bir çalışma hızı vermek maksadile bir (Piyas ve Hikâye) müsabakası açmıştır.

Bu müsabakaya herkes katılabilir. Müsabaka müddeti Birincikânun 1943 başından İkincikânun 1944 sinuna kadar iki aydır.

Piyas bölümü birincisine (60) altmış, hikâye bölümü birincisine de (20) yirmi lira mükâfat verilecektir.

Gözönünde tutulacak noktalar şunlardır:

PIYES:

A — İki perdeden aşağı ve üçten yukarı olmayacak.

B — Mevzu olarak millî faziletlerimizle, terbiyevi ve ahlâkî temayüllerimiz tercih olunmalıdır. Aynı zamanda teknik şartlar arasında, mahallimizin (iyi) dil özelliği,

âdet ve inançlarını belirtmek gayesi de güdülmelidir.

HİKÂYE:

A — Mahalli bir mevzu içinde, çevremizin insanı, çevremizin dili, kıyafeti ve mekân olarak realiteye uyar köyü, kasabası ve şehri alınmalı ve işlenmelidir.

B — Hikâyeler, (küçük hikâye) büyüklüğünü aşmamalıdır.

Müsabakamızın her bölümüne gönderilecek yazılar: (Denizli Halkevi - İnanç Neşriyat Müdürlüğü) adresine gönderilmelidir.

Gönderilen piyes ve hikâyeler, verilen müddet sonunda, özel bir jüri tarafından incelenecek; ve birinciler şubat 1944 te raslıyan Halkevleri yıldönümünde ilân edilecektir.

Birinciler, onlardan sonra derece alanlar ayrıca — İNANÇ — ta neşredilecektir.

— İNANÇ —

**ŞEMİ TERAKKİ DEBAGAT VE
TİCARET TÜRK ANONİM
ŞİRKETİ - DENİZLİ**

Kösele Fabrikası

Sağlam imalatı muntazam muamelesi, seri muhaberesi ile yurdun her köşesinde tanınmıştır.

DENİZLİ İKTİSAT BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

Sermayesi : 250,000

Tesis tarihi : 1927

**GARBİ ANADOLU DOKUMACILAR
KÜÇÜK SANAT KOOPERATİFLER
BİRLİK KOOPERATİFİ**

MERKEZİ : Denizli

Kendisine bağlı ortak Kooperatifler tarafından kaput, astarlık, bez, çarşaf vesair her çeşit pamuklu el dokumaları imal edilmektedir. Malumat hususunda Birliğe müracaat edilmelidir.

Sigaraarınızı taze almak lazımdır. Fazla miktarda alıp saklamak zararlıdır. Çünkü bunlar fazla kaldıkça hava şartlarından müteessir olur ve içimleri değişir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğü

**Halk Bankası ve Halk
Sandıkları**

2284 Sayılı kanunla kurulmuş
mesleki küçük kredi müessesesi
BANKA: Ankara

SANDIKLAR:

Ankara Halk Sandığı
İstanbul Halk Sandığı

**AJANLAR : Denizli, Bursa,
Kastamonu, Gaziantep,
Maraş.**

Küçük ticaret ve san'atlara Meslekî faaliyetleri için kolaylıkla kredi verir ve tevdiat kabul eder.

**ŞÜKRÜ ELÇİN
YİRMİ DÖRT
ŞİİRLER
YAKINDA ÇIKIYOR**

DERGİ ÇIKARAN HALKEVLERİ

Derginin adı	Çıkarar Halkevi	Derginin adı	Çıkarar alkevi
Başpınar	Gaziantep	Karaelmas	Zonguldak
Çorumlu	Çorum	Kaynak	Balıkesir
Doğuş	Kars	Konya	Konya
Erciyeş	ayseri	Ondokuz Mayıs	Samsun
Fikirer	İzmir	Taşpınar	Afyon
Gediz	Manisa	Türk Akdeniz	Antalya
Görüşler	Adana	Ün	İsparta
Halkevi	Eskişehir	Uludağ	Bursa
İnanç	Denizli	Yenitürk	Eminönü
İnan	Trabzon	Halk Bilgisi Hab.	Eminönü
Karacadağ	Diyarbakır		

Fiatı 15 Kuruş

Cumhuriyet Matbaası
= İstanbul - 1943 =

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/807893
DERGİLER İNANÇ : SANAT KÜLTÜR DERGİSİ 81 (1943) Markası:
MARKASIZ Bulunduğu Yer: Konusu: TÜRKÇE

